

คุณฉันทิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมไทยของบุคคลไร้สัญชาติไทยชาวไทยใหญ่ จังหวัดเชียงราย (2) การถูกจำกัดสิทธิของบุคคลไร้สัญชาติไทยชาวไทยใหญ่ จังหวัดเชียงราย (3) ผลกระทบของการถูกจำกัดสิทธิที่มีต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลไร้สัญชาติไทยชาวไทยใหญ่ จังหวัดเชียงราย

ระเบียบวิธีการวิจัยในการศึกษานี้ ประกอบด้วย (1) การวิจัยเชิงเอกสาร (2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเทคนิควิธีการวิจัยสนามทางมานุษยวิทยาทุกรูปแบบ โดยใช้เวลา 1 ปี 1 เดือนในการอยู่ร่วมกับชุมชน และสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวม 40 คน (3) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนรวม 485 ครัวเรือน โดยสุ่มเก็บกลุ่มตัวอย่างแบบครัวเรือนเว้นครัวเรือน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การบรรยายลักษณะทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมของชุมชน วัฒนธรรมและประเพณีของชาวไทยใหญ่ บ้านห้วยน้ำขุ่น ที่ได้จากการบันทึกภาคสนาม และการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 40 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ด้วยการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ตอน (1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานอ่านผลการวิเคราะห์สถิติพรรณนาจากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมไทยและผลกระทบของการถูกจำกัดสิทธิ ที่มีต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลไร้สัญชาติไทยชาวไทยใหญ่

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) การปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมไทย พบว่า บุคคลไร้สัญชาติไทยชาวไทยใหญ่สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี โดยมีตัวแปรการยอมรับขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่มีผลทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมไทยได้ดี และเร็วยิ่งขึ้น รองลงมาคือการใช้ภาษาไทย และการมีเพื่อนคนไทย (2) การถูกจำกัดสิทธิของบุคคลไร้สัญชาติไทยชาวไทยใหญ่ พบว่า ได้รับผลกระทบด้านการครอบครองทรัพย์สินมากที่สุด รองลงมาคือการเดินทางออกนอกพื้นที่ สุดท้ายคือ ด้านการทำงาน และ (3) ผลกระทบของการถูกจำกัดสิทธิที่มีต่อคุณภาพชีวิต พบว่า ผู้ที่ถูกจำกัดสิทธิมีน้อยมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าผู้ที่ถูกจำกัดสิทธิมาก

This dissertation is concerned with the following: (1) the adaptation to Thai culture of the Tai Yai without Thai nationality in Chiang Rai province; (2) restrictions on the rights of the Tai Yai without Thai nationality in Chiang-Rai province; and (3) the effects of rights restrictions on the quality of life of the Tai Yai without Thai nationality.

The research methodology of this study included (1) documentary research, as well as qualitative research making use of an array of anthropological fieldwork techniques. (2) The researcher spent about thirteen months in the area researched, in-depth interviews of forty key informants were conducted. (3) The quantitative research methods used consisted in doing survey research.

Data was collected from 485 people by selecting from every other head of the household.

Qualitative data analyses were undertaken through the descriptive ecological mapping of culture and customs of the Tai Yai at Huay Nam Kun sub-district on the basis of fieldwork, by collecting societal and demographic data from the in-depth interviews of forty key informants. Quantitative data analyses were undertaken through using the Statistical Package for the Social Sciences on a microcomputer. Conclusions can be divided into two parts: (1) descriptive statistics utilizing percentage, mean and standard deviation; and (2) correlations discerned between the adaptation to Thai culture and the effects of rights restrictions on the Tai Yai's quality of life.

It can be concluded that (1) as for adapting to Thai culture, the most important variable was the acceptance of Thai customs and tradition. The second and third ranked variables were using the Thai language and having Thai friends. (2) Regarding restrictions on rights, it was found that the most important factors were how assets were possessed, being able to travel outside of the area, and the restrictions on job applications with Thais, respectively. (3) In reference to rights restrictions on the quality of life of the Tai Yai without Thai nationality, it was found that those who had fewer rights restrictions enjoy a higher quality of life.